

Cuprins

TITLUL I

PARTEA GENERALĂ.....5

CAPITOLUL 1

ASPECTE INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL

INTERNAȚIONAL PRIVAT7

1. Elementul de extraneitate.....7

2. Conflictul de legi.....8

3. Raporturile juridice de drept internațional privat.....9

CAPITOLUL 2

RELATIA DINTRE DREPTUL INTERNATIONAL SI ALTE

RAMURI DE DREPT 10

1. Dreptul internațional privat și dreptul civil în sens
restrâns..... 10

2. Dreptul internațional privat și dreptul comerțului
internațional 11

3. Dreptul internațional privat și dreptul internațional public..... 12

4. Dreptul internațional privat și diferite discipline de drept
public intern 13

CAPITOLUL 3

IZVOARELE DREPTULUI INTERNATIONAL PRIVAT 15

1. Izvoare interne..... 15

1.1. Actele normative ca izvoare interne 16

1.1.1. Izvoare specifice 16

1.1.2. Izvoare nespecifice 20

2. Izvoare externe 21

2.1. Convențiile internaționale..... 21

2.1.1. Convențiile internaționale care includ norme
conflictuale 21

2.1.2. Convențiile internaționale care conțin norme
materiale 23

2.2. Uzanțele internaționale 25

CAPITOLUL 4

CONȚINUTUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	26
1. Normele conflictuale	26
1.1. Definiția normei conflictuale	26
1.2. Structura normei conflictuale.....	27
1.3. Exemple de norme conflictuale	27
1.4. Clasificarea normelor conflictuale	29
1.4.1. Normele conflictuale se clasifică în primul rând în funcție de ramurile de drept din care fac parte raporturile ce intră în conținutul normei conflictuale	29
1.4.2. Normele conflictuale se pot clasifica și în funcție de legătura normei	29
1.5. Sistemul de drept căruia îi aparțin normele conflictuale	30
2. Normele materiale	31
3. Normele de aplicație imediată.....	32
3.1. Definiția normelor de aplicație imediată.....	32
3.2. Elementele definatorii ale normelor de aplicație imediată	34
3.3. Comparație între normele conflictuale și normele de aplicație imediată.....	34

CAPITOLUL 5

CALIFICAREA SI CONFLICTUL DE CALIFICARI.....	35
1. Noțiunea de calificare	35
2. Conflictul de calificări.....	36
3. Legea după care se face calificarea	37
4. Efectele calificării	38

CAPITOLUL 6

CONFLICTUL ÎN SPAȚIU AL NORMELOR CONFLICTUALE ȘI INSTITUȚIA RETRIMITERII.....	39
1. Noțiunea de conflict de norme conflictuale	39
2. Retrimiteria. Condiții și definiție.....	40
3. Retrimiteria în dreptul român	41

CAPITOLUL 7

APLICAREA LEGII STRĂINE CA <i>LEX CAUSAE</i>	44
1. Titlul cu care este aplicat dreptul străin în România	44
1.1. Cine poate invoca legea străină în fața autorităților forului?	45
1.2. Cui incumbă sarcina probei?	45
1.3. Care sunt căile de atac în cazul greșitei interpretări sau aplicări a legii străine?	46
2. Mijloacele de probă a legii străine	47
3. Consecințele imposibilității de probare a legii străine	49

CAPITOLUL 8

CAZURILE DE INLATURARE DE LA APLICARE A LEGII STRAINE	51
--	----

I. ORDINEA PUBLICA DE DREPT INTERNAȚIONAL

PRIVAT	51
1. Elementele definiției ale ordinii publice de drept internațional privat român	51
1.1. Conținutul noțiunii de ordine publică de drept internațional privat român	52
1.2. Invocarea ordinii publice	52
2. Caracterele ordinii publice de drept internațional privat român	53
2.1. Din punct de vedere spațial, ordinea publică are un caracter național	53
2.2. Din punct de vedere temporal, ordinea publică de drept internațional privat are întotdeauna un caracter actual	53
2.3. Din punct de vedere material (pe fond), ordinea publică are un caracter de excepție de la regulă	53
3. Comparație între ordinea publică de drept intern și ordinea publică de drept internațional privat român	54
3.1. Asemănări	54
3.2. Deosebiri	54
4. Efectele ordinii publice	55

5. Sfera noțiunii de ordine publică de drept internațional privat român	56
II. FRAUDA LA LEGE IN DREPTUL INTERNATIONAL PRIVAT.....	
1. Noțiune.....	57
2. Modalitățile de fraudare a legii	58
3. Condițiile fraudei la lege în dreptul internațional privat	59
4. Sancțiunea fraudei la lege în dreptul internațional privat român	60
4.1. Este fraudat dreptul român în favoarea unui drept străin	60
4.2. Este fraudat dreptul străin în favoarea dreptului român	61
5. Domeniile în care poate interveni fraudă la lege.....	61
6. Comparație între fraudă la lege în dreptul internațional privat și alte instituții juridice	63
6.1. Comparație cu fraudă la lege în dreptul intern.....	63
6.2. Comparație între fraudă la lege și ordinea publică de drept internațional privat.....	64
6.3. Comparație între fraudă la lege și simulație	64
CAPITOLUL 9	
CONFLICTUL DE LEGI IN TIMP SI SPAȚIU	
(RESPECTAREA DREPTURILOR DOBANDITE INTR-O TARA STRAINA).....	
1. Noțiunea de conflict de legi în timp și spațiu.....	66
2. Conflictul de legi în timp și spațiu se deosebește de conflictul de legi în spațiu.....	67
3. Formele conflictului de legi în timp și spațiu.....	67
4. Condițiile recunoașterii în România a drepturilor dobândite în străinătate	68
4.1. Dreptul să fie legal născut în străinătate	68
4.2. Drepturile dobândite în străinătate să nu fie contrare ordinii publice de drept internațional privat.....	69

CAPITOLUL 10

CONFLICTUL MOBIL DE LEGI	70
1. Noțiunea de conflict mobil de legi	70
2. Comparație între conflictul mobil de legi și alte tipuri de conflicte de legi.....	70
2.1. Conflictul mobil și conflictul de legi în timp și spațiu.....	70
2.2. Conflictul mobil și conflictul în timp al legilor interne ale unui stat.....	71
3. Domeniile în care poate apărea conflictul mobil de legi.....	71
4. Soluționarea conflictului mobil de legi	71
4.1. Legea veche ultraactivează	72
4.2. Legea nouă retroactivează	73
4.3. În majoritatea cazurilor, soluția este cea similară rezolvării conflictului de legi în timp al normelor interne ale unui stat	73
4.4. Principiul legii mai favorabile	74

TITLUL II

PARTEA SPECIALĂ	75
------------------------------	----

CAPITOLUL 1

NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND STAREA CIVILĂ ȘI CAPACITATEA PERSOANEI FIZICE	77
1. Determinarea legii aplicabile	77
2. Domeniul de aplicare a legii statutului persoanei fizice.....	79
3. Excepția de la aplicarea legii personale normal competente cu privire la capacitatea persoanei fizice. Teoria interesului național.....	81

CAPITOLUL 2

NORME CONFLICTUALE PRIVIND PERSOANELE JURIDICE	83
1. Determinarea legii aplicabile	83
2. Domeniul legii aplicabile statutului organic al persoanei juridice	86
3. Legea aplicabilă falimentului.....	87

CAPITOLUL 3

NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND BUNURILE	88
1. Determinarea legii aplicabile statutului real.....	88
2. Domeniul legii aplicabile statutului real	89
3. Excepțiile de la aplicarea statutului real pentru anumite categorii de bunuri.....	91
3.1. Bunurile aflate în curs de transport.....	91
3.2. Mijloacele de transport	91
3.3. Titlurile de valoare.....	92
3.4. Drepturile asupra creației intelectuale (art. 2.624-2.625 C. civ.).....	93
3.5. Drepturile de creanță.....	93
3.6. Bunurile aparținând unui stat, dar aflate pe teritoriul altui stat	94
3.7. Bunurile culturale scoase ilicit de pe teritoriul unui stat	94
3.8. Patrimoniul de afecțiune	95
4. Legea aplicabilă cambiei, biletului la ordin și cecului	95
4.1. Condițiile de valabilitate ale titlului de credit.....	95
4.1.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond	95
4.1.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă	96
4.2. Valorificarea dreptului născut din titlul de credit	96
4.3. Cambia și biletul la ordin.....	97
4.3.1. Legea aplicabilă efectelor obligațiilor	97
4.3.2. Legea aplicabilă dobândirii creanței.....	98
4.3.3. Legea aplicabilă acceptării cambiei.....	98
4.3.4. Legea aplicabilă în caz de pierdere sau de furt.....	98
4.4. Cecul	98
4.4.1. Persoanele asupra cărora poate fi tras un cec	98
4.4.2. Legea aplicabilă efectelor obligațiilor	99
4.4.3. Domeniul de aplicare.....	99

CAPITOLUL 4

NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND MOȘTENIREA.....	100
1. Determinarea legii aplicabile moștenirii	100
2. Legea aplicabilă moștenirii conform Codului civil.....	100

3. Legea aplicabilă moștenirii conform Regulamentului nr. 650/2012 privind succesiunile	104
4. Domeniul de aplicare a lui <i>lex successionis</i>	105

CAPITOLUL 5

NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND ACTELE

JURIDICE	107
1. Obiectul analizei.....	107
2. Legea aplicabilă formei actului juridic.....	109
3. Domeniul de aplicare a legii formei actului juridic.....	111
4. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic	112
4.1. <i>Lex voluntatis</i>	112
4.1.1. Izvorul lui <i>lex voluntatis</i>	113
4.1.2. Modalitățile de exprimare a alegerii legii aplicabile	113
4.1.2.1. Alegerea expresă a legii aplicabile.....	113
4.1.2.2. Alegerea tacită.....	115
4.1.3. Întinderea voinței părților	116
4.1.4. Limitele libertății de alegere a legii aplicabile	116
4.2. Determinarea legii aplicabile actului juridic după criteriile obiective	117
4.2.1. Criterii de localizare obiectivă.....	117
4.2.1.1. Criteriile obiective de determinare a legii aplicabile conform Codului civil	118
4.2.1.2. Criteriile obiective de determinare a legii aplicabile conform Regulamentului Roma I....	119
4.3. Domeniul de aplicare a legii actului juridic	120
5. Diferite tipuri de contracte	122
5.1. Contractul de asigurare	123
5.2. Contracte încheiate cu consumatorii	126
5.3. Contractul de transport.....	128
5.3.1. Legea aplicabilă contractului de transport de mărfuri	129
5.3.2. Legea aplicabilă contractului de transport de pasageri.....	130
5.4. Contractul de muncă	131
5.5. Fiducia	133

CAPITOLUL 6

NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND FAPTELE

JURIDICE	136
1. Faptul juridic ilicit.....	137
1.1. Legea aplicabilă răspunderii pentru produse defectuoase.....	138
1.2. Legea aplicabilă concurenței neloiale și actelor care îngrădesc libera concurență.....	139
1.3. Legea aplicabilă în cazul daunelor aduse mediului	140
1.4. Legea aplicabilă încălcărilor dreptului de proprietate intelectuală	140
1.5. Legea aplicabilă ca urmare a prejudiciului cauzat de o acțiune sindicală.....	141
2. Legea aplicabilă faptelor juridice licite	141
2.1. Legea aplicabilă îmbogățirii fără justă cauză.....	141
2.2. Legea aplicabilă gestiunii de afaceri	142
2.3. Legea aplicabilă în caz de culpă <i>in contrahendo</i>	143
3. Autonomia de voință	144
4. Domeniul de aplicare	145
5. Legea aplicabilă răspunderii pentru atingeri aduse personalității.....	145

CAPITOLUL 7

NORMELE CONFLICTUALE ÎN MATERIA DREPTULUI

FAMILIEI	147
1. Căsătoria.....	150
1.1. Încheierea căsătoriei	150
1.1.1. Condițiile de fond	150
1.1.2. Condițiile de formă.....	151
1.2. Efectele căsătoriei	152
1.2.1. Regimul matrimonial.....	153
1.2.2. Condițiile de formă ale convenției matrimoniale	154
1.2.3. Interzicerea sau echivalarea unor forme de conviețuire cu căsătoria	155
1.3. Divorțul.....	160
2. Filiația	163

2.1. Filiația copilului din căsătorie.....	163	
2.2. Filiația copilului din afara căsătoriei.....	163	
3. Adopția.....	164	
3.1. Condițiile de formă	164	
3.2. Condițiile de fond	164	
3.3. Efectele pe care adopția le generează	165	
3.4. Nulitatea adopției.....	165	
4. Obligația de întreținere.....	166	
 TITLUL III		
NORMELE DE PROCEDURĂ ÎN MATERIA		
DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT		
SAU A PROCESULUI CIVIL INTERNAȚIONAL		169
 CAPITOLUL 1		
CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE		171
 CAPITOLUL 2		
COMPETENȚA INSTANȚELOR ROMÂNE ÎN PROCESUL		
CIVIL INTERNAȚIONAL DIN PERSPECTIVA NOULUI		
COD DE PROCEDURĂ CIVILĂ ȘI A		
REGULAMENTELOR EUROPENE ÎN MATERIE		175
1. Reglementarea națională	175	
1.1. Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea		
raporturilor de drept internațional privat.....	176	
1.2. Cartea a VII-a din Codul de procedură civilă	178	
 A. DISPOZIȚII GENERALE.....		178
1. Competența generală.....	178	
2. Prorogarea voluntară de competență.....	179	
3. Forul de necesitate.....	180	
4. Litispendența și conexitatea	180	
 B. DISPOZIȚII SPECIALE		181
1. Competența exclusivă a instanțelor române.....	181	
2. Competența preferențială a instanțelor române.....	182	

3. Regulamente europene	184
3.1. Regulamentul nr. 1215/2012 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.....	184
3.1.1. Competența generală	185
3.1.2. Excepții de la regulă	185
3.1.3. Competența specială	186
3.1.4. Competența exclusivă.....	187
3.1.5. Prorogarea de competență	187
3.1.6. Verificarea competenței de către instanță.....	188
3.1.7. Litispendența și conexitatea.....	188
3.2. Regulamentul (CE) nr. 1111/2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind rapirea internaționala de copii.....	189
3.2.1. Competența în caz de divorț, separare de drept și anulare a căsătoriei.....	190
3.2.2. Competența în caz de răspundere părintească	190
3.3. Regulamentul (CE) nr. 4/2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere	192
3.4. Regulamentul (UE) nr. 650/2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor.....	194
3.5. Regulamentul (CE) nr. 848/2015 privind procedurile de insolvență	196
3.6. Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată	197
3.7. Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 de	

stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă.....	198
3.8. Regulamentul (CE) nr. 1784/2020 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”)	200
3.9. Regulamentul (CE) nr. 1783/2020 al Consiliului privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială	200
CAPITOLUL 3	
CAPACITATEA ȘI DREPTURILE STRĂINILOR PARTE LA PROCES.....	201
CAPITOLUL 4	
LEGEA APLICABILĂ ÎN MATERIA PROCEDURII.....	206
CAPITOLUL 5	
RECUNOAȘTEREA ȘI EXECUTAREA ÎN ROMÂNIA A HOTĂRĂRILOR JUDECĂTOREȘTI PRONUNȚATE ÎN STRĂINĂTATE	209
I. REGLEMENTAREA NAȚIONALĂ	209
1. Legea nr. 105/1992 reglementa în art. 165-168 aspectele ce țineau de recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești	209
2. Pe de altă parte, în acest moment, Codul de procedură civilă reglementează în Cartea a VII-a, Titlul III, eficacitatea hotărârilor străine	211
2.1. Recunoașterea hotărârilor străine.....	211
2.2. Executarea hotărârilor străine	214

II. REGULAMENTE EUROPENE.....	215
1. Regulamentul nr. 1215/2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.....	215
2. Regulamentul (CE) nr. 1111/2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de minori	217
3. Regulamentul (CE) nr. 4/2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și cooperarea în materia obligației de întreținere	221
4. Regulamentul (UE) nr. 650/2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor	224
5. Regulamentul (CE) nr. 848/2015 privind procedurile de insolvență	226
6. Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată	227
7. Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redușă	229
8. Regulamentul (CE) nr. 1784/2020 din 25 noiembrie 2020 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”)	232
9. Regulamentul (CE) nr. 1783/2020 al Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială	232

CAPITOLUL 6

ARBITRAJUL INTERNAȚIONAL ȘI EFECTELE

HOTĂRÂRILOR ARBITRALE STRĂINE233

1. Definiția arbitrajului.....233

2. Clasificarea arbitrajului.....235

3. Convenția arbitrală.....236

4. Tribunalul arbitral238

5. Procedura arbitrală239

6. Recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine244

CONCLUZII246

ANEXE

1. CODUL CIVIL.....253

2. CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ285

BIBLIOGRAFIE309